

यस्मिन्निति सर्वेष्वश्रमेषु स्वर्गो मोक्षश्चास्ति तेषु यत्र यस्य रुचिस्तेन सकृत्कृत्यो नान्यं धर्मं बहु मन्यते इति श्लोकद्वयार्थः ॥ ३ ॥ एवं सत्यपिन्यायागतधनस्य गृहस्थस्य श्रेष्ठतमत्वं प्रतिपादयितुं छन्दस्युपाख्यानमा

यस्मिन्यस्मिंश्च विषये यो यो याति विनिश्चयं ॥ स तमेवाभिजानाति नान्यं भरतसत्तम ॥ ३ ॥ इमां च त्वं न रव्याघश्रोतुमर्हसि मे कथां ॥ पुराशक्रस्य कथितां नारदेन महर्षिणा ॥ ४ ॥ महर्षिर्नारदो राजन्सिद्धस्रैलोक्यसंमतः ॥ पर्यतिक्रमशोलोकान्वायुरव्याहृतो यथा ॥ ५ ॥ सकदाचिन्महेष्वासदेवराजालयंगतः ॥ स लुप्तश्च महद्रेण प्रत्यासन्नगतो भवत् ॥ ६ ॥ तं कृतक्षणमासीनं पर्यपृच्छच्छतीपतिः ॥ महर्षे किंचिदाश्चर्यमस्ति दृष्टं त्वयानघ ॥ ७ ॥ यदा त्वमपि विप्रर्षे त्रैलोक्यं स चराचरं ॥ जातकौतूहलोनित्यं सिद्धश्चरसि साक्षिवत् ॥ ८ ॥ न त्वस्य विदितं लोके देवर्षे तव किंचन ॥ श्रुतं वाप्यनुभूतं वा दृष्टं वा कथय स्वमे ॥ ९ ॥ तस्मै राजन्सुरेन्द्राय नारदो वदतां वरः ॥ आसीना योपपन्ना यप्रोक्तवान् विपुलां कथां ॥ १० ॥ यथा येन च कल्पेन स तस्मै द्विजसत्तमः ॥ कथां कथितवान् पृष्टस्तथा त्वमपि मे शृणु ॥ ११ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांति ० मोक्ष ० प ० उच्छ्वत्यु ० द्विपञ्चाशदधिकत्रिशततमोऽध्यायः ॥ ३५२ ॥ ॥ ७३ ॥ भीष्म उवाच आसीत् किल नरश्रेष्ठ महापद्मे पुरोत्तमे ॥ गङ्गायादक्षिणे तीरे कश्चिद्विप्रः समाहितः ॥ १ ॥ सौम्यः सोमान्वये वेदे गताध्वा छिन्नसंशयः ॥ धर्मनित्योजितक्रोधो नित्यतृप्तोजितेन्द्रियः ॥ २ ॥ तपःस्वाध्यायनिरतः सत्यः सज्जनसंमतः ॥ न्यायप्राप्तेन वित्तेन स्वेन शीलेन चान्वितः ॥ ३ ॥ ज्ञाति संबंधि विपुले सत्वाद्याश्रयसंमिते ॥ कुले महति विख्याते विशिष्टां वृत्तिमास्थितः ॥ ४ ॥ स पुत्रान्वहुलान्दृष्ट्वा विपुले कर्मणि स्थितः ॥ कुलधर्माश्रितो राजन् धर्मचर्यास्थितो भवत् ॥ ५ ॥ ततः स धर्मवेदोक्तं तथा शास्त्रोक्तमेव च ॥ शिष्टाचीर्णं च धर्मं च त्रिविधं चित्यचेतसा ॥ ६ ॥ किन्नु मे स्याच्छुभं कृत्वा किं कृतं किं परायणं ॥ इत्येवं खिद्यते नित्यं न च याति विनिश्चयं ॥ ७ ॥ तस्यैवं खिद्यमानस्य धर्मपरममास्थितः ॥ कदाचिदतिथिः प्राप्तो ब्राह्मणः सुसमाहितः ॥ ८ ॥ स तस्मै सत्क्रियां च क्रेक्रियायुक्तेन हेतुना ॥ विश्रांतं सुसमासीनमिदं वचनमब्रवीत् ॥ ९ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांति ० मोक्ष ० प ० उच्छ्वत्युपाख्याने त्रिपञ्चाशदधिकत्रिशततमोऽध्यायः ॥ ३५३ ॥ ॥ ७३ ॥

रभते इमां च त्वं न रव्याघेत्यादिना ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ इति शांति ० मो ० नै ० भा ० द्विपञ्चाशदधिकत्रिशततमोऽध्यायः ॥ ३५२ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥
आसीदिति ॥ १ ॥ सोमान्वये अत्रिगोत्रे गताध्वा ज्ञातमार्गः ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ इति शांति ० मो ० नै ० भा ० त्रिपञ्चाशदधिकत्रिशततमोऽध्यायः ॥ ३५३ ॥ ॥ ७३ ॥

* कल्पेन न्यायेन